

AZ AGROÖKOLÓGIAI POTENCIÁL TÉRINFORMATIKAI ALAPÚ OPTIMALIZÁLÁSA A SZŐLŐ-BOR ÁGAZATBAN

*Martinovich L. (martinovich@rsc.fomi.hu)¹ – Szenteleki K. (karesz@omega.kee.hu)²
Botos E. P. (botos.e.p@szbkik.hu)³ - Szabó A. (szabo.a@szbkik.hu)³ – Urbán A.
(info@hnt.hu)⁴ - Winkler P. (peter.winkler@rsc.fomi.hu)¹*

¹ Földmérési és Távérzékelési Intézet, Budapest; ² Szent István Egyetem, Budai Karok, Budapest;
³ Szőlészeti és Borászati Kutató Intézet, Kecskemét; ⁴ Hegyközségek Nemzeti Tanácsa, Budapest

**Lippay János – Ormos Imre – Vas Károly Tudományos Ülésszak. 2003. november 6-7,
Budapest. Összefoglalók. 48-49. p.**

Magyarország kedvező ökológiai adottságainak optimális kihasználása a szőlő-bor ágazatban a termőpotenciálok tudományos feltárása, és a lehetőségek optimalizált elosztása révén valósítható meg. A termőpotenciálok feltárásának célja a tájegységenként, borvidékenként, községenként, ezen belül termőhelyenként szóba jöhető fajták, termesztéstechnológiák optimális kialakításának keresése, és a minőség érvényre juttatása a célzott és differenciált támogatásokon keresztül. A kitűzött cél megvalósítása két feltételtől függ:

1) A térinformatikai (GIS) alapú ültetvénykataszter létrehozása

Az FVM-nek, mint a szőlő-bor ágazatot irányító Intézménynek, saját termelői szintű és teljes körű, naprakész és állandóan frissített adatbázissal kell rendelkeznie, hogy Magyarország hozzájusson az ágazatra jutó Közösségi támogatásokhoz. A hegyközségekben működő HEGYIR nyilvántartási rendszer adattartalmát tekintve megfelel az EU követelményeinek. A megkövetelt térinformatikai háttér kiépítése pedig az FVM 2001-ben kezdődött projektje keretében a FÖMI-ben történik. A projekt kiépítésének első fázisa (2001-2002) 4 borvidéket érintett. A projekt második fázisában (2002-2003), mely jelenleg is folyamatban van, 6 újabb borvidék válik a program részévé. A hegyközségekbe telepített térképcsomag a szőlőültetvények vektoros állományát tartalmazza a hozzá tartozó adatbázissal, valamint az azok kezelését végző programot, továbbá borvidékenként egy hegyközségben kísérleti jelleggel néhány kiegészítő térképet (pl.: az SzBKI által vezetett termőhelyi kataszteri térkép digitális változata) is. A Nemzeti Ortofotó Programhoz kapcsolódva tervezzük az ortofotó bevonását, hogy ezzel is növeljük a regiszter pontosságát.

2) Döntéstámogató (DSS) módszerek alkalmazása

A fokozódó informatikai igények kielégítéséhez szükséges adatbázisok kiépítése elsősorban a hegyközségek szervezeti-szakmai potenciáljára, s az egyre bővülő, egyre pontosabb, számítógépes adatszolgáltatására alapozhatók. A hegyközségek informatikai háttére operatív feladatok megoldása céljából jött létre és nincs felkészítve korszerű interaktív térinformatikai kommunikáció támogatására. Az elméleti kutatómunka elkezdésénél az első lépés a különböző módszerekkel és heterogén struktúrákban összegyűjtött elméleti, kísérleti, mintavételi és gyakorlati (termelési) adatok közös, kompatibilis adatbázisokba való rendezése. Az adatbázis kialakítását a legkorszerűbb statisztikai, informatikai és matematikai kutatási eredmények felhasználása alapján kívánjuk véghez vinni. Minden döntéstámogató eljárás, illetve az ehhez tartozó DSS módszerek alapvető törekvése a hatékony erőforrások (fajták, technológiák, ökológiai tényezők) legteljesebb felhasználása, érvényesítése. Az elméleti modell, és a felépített informatikai módszer eredménye konkrét, optimalizált fajtaszerkezetet eredményez helyi, körzeti, borvidéki illetve országos szinten. A jelenlegi, illetve az optimalizált fajtaszerkezet térképi megjelenítése szintén a kutatási célkitűzések közé tartozik.